STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Skaitymo ir rašymo sutrikimai	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Dainius Mauricas **Kitas / a (-i):**	VU Šiaulių akademija Edukologijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Mišraus mokymosi	Rudens / pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Bendroji ir raidos psichologija, neurologija.	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	53	80

Dalyko (modulio) tikslas		
Įgyti žinių apie skaitymo ir rašymo sutrikimus, gebėti juos atpažinti, efektyviai ugdymo procese pritaikyti jų įveikai skirtas, įrodymais pagrįstas metodikas.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Gebės atpažinti skaitymo ir rašymo sutrikimus. Apibūdins jų požymius. Paaiškins skaitymo supratimo sutrikimo (hiperleksijos) ypatumus ir jo sąsajas su vaikų kalbos raida.	Tradicinė paskaita, literatūros analizė.	Egzaminas.
Taikys pagrindinius skaitymo ir rašymo gebėjimų vertinimo metodus. Gebės naudoti skaitmeninį RAPID testą skaitymo sutrikimo rizikos lygiui nustatyti ir interpretuoti jo rezultatus. Analizuos mokinio skaitymo ir rašymo gebėjimų profilį, išskiriant stiprybes ir sunkumus. Gebės parengti mokiniui individualų pagalbos planą, pagrįstą vertinimo duomenimis.	Tradicinė paskaita, atvejo analizė, darbas grupėse, praktinės užduotys.	Rašto darbas - Individualus pagalbos planas. Veiklos refleksija.
Susipažins su fonologinio apdorojimo ir fonikos, skaitymo sklandumo ugdymo, vizualinio dėmesio ir ortografinio apdorojimo, struktūruoto rašymo, klaidos analizės ir grįžtamojo ryšio, kalbos ir skaitymo supratimo, multisensorinėmis, technologijomis grįstomis skaitymo ir rašymo sutrikimų įveikos metodikomis. Gebės	Tradicinė paskaita, atvejo analizė, darbas grupėse, praktinės užduotys.	Egzaminas.

jas parinkti ir taikyti atsižvelgiant į individualius mokinio poreikius.		
Susipažins su Universalaus dizaino mokymuisi principų taikymu klasėje, kurioje mokosi mokiniai, turintys rašymo ir skaitymo sutrikimų. Gebės bendradarbiaujant su mokytoju pamokoje modeliuoti lanksčią ugdymo aplinką, laiduojančią kiekvieno besimokančiojo ugdymo(si) galimybes, optimalią paramą ir pagalbą visiems besimokantiesiems klasėje be kliūčių ir barjerų.	Tradicinė paskaita, problemų sprendimo užduotys, darbas grupėse, praktinės užduotys.	Veiklos refleksija.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos / E-mokymasis	Konsultacijos / E-mokymasis	Seminarai / E-mokymasis	Pratybos / E-mokymasis	Laboratoriniai darbai / E-mokymasis	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Skaitymo (disleksijos) sutrikimų samprata.	2		2	1			5	9	Informacijos paieškos užduotis. Mokslinės literatūros analizė.
2. Rašymo (disgrafijos) sutrikimų samprata.	2		2	1			5	9	Informacijos paieškos užduotis. Mokslinės literatūros analizė.
3. Specifinis skaitymo supratimo sutrikimas (hiperleksija). Skaitymo supratimo ir kalbos raidos sąsajos.	2		2	1			5	9	Informacijos paieškos užduotis. Mokslinės literatūros analizė.
4. Rašymo sutrikimų vertinimas. Individualaus pagalbos plano sudarymas.	2	1	2	1			6	9	Atvejo analizė (mokinių rašto darbai). Informacijos paieškos užduotis, mokslinės literatūros analizė. Darbas grupėse. Individualaus pagalbos plano rengimas, pristatymas.
5. Skaitymo sutrikimų vertinimas. Skaitmeninis RAPID testas skaitymo sutrikimo rizikos lygio nustatymui. Individualaus pagalbos plano sudarymas.	2	1	2	1			6	9	Atvejo analizė (Rapid testų ataskaitos protokolų analizė). Informacijos paieškos užduotis, mokslinės literatūros analizė. Darbas grupėse. Individualaus pagalbos plano rengimas, pristatymas.

6. Skaitymo sutrikimų įveikos metodikos.	2		2	3			7	9	Darbas grupėse. Mokslinės literatūros analizė. Diskusija.
7. Rašymo sutrikimų įveikos metodikos.	2		2	3			7	9	Darbas grupėse. Mokslinės literatūros analizė. Diskusija.
8. Skaitymo ir rašymo sutrikimai Universalaus dizaino mokymuisi principų taikymo kontekste. 8.1. Daugialypė mokinių dalyvavimo ugdymo procese forma: motyvacija ir įsitraukimas. 8.2. Daugialypė informacijos pateikimo ugdymo procese forma: įvairūs turinio pateikimo būdai ir strategijos. 8.3. Daugialypė mokinių veiklos ir rezultatų išraiškos forma: įvairūs mokinių veiklos ir išraiškos būdai.	2		2	2			6	9	Darbas grupėse. Mokslinės literatūros analizė. Diskusija.
9. Inovatyvūs sprendimai, gerinantys žmonių patiriančių skaitymo ir rašymo sunkumų, gyvenimo kokybę.	2		2	2			6	8	Informacijos paieškos užduotis. Pristatymo rengimas.
Iš viso	**18**	**2**	**18**	**15**			**53**	**80**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas paskaitų metu	20	Semestro metu	2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus;0 balų: beveik nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų.
Rašto darbas - Individualūs pagalbos planai. Planas skaitymo sutrikimo atvejui. Planas rašymo sutrikimo atvejui.	30	Semestro metu paskirtu laiku	Vertinama: aiškumas ir struktūra, ryšys tarp problemos ir tikslų, metodų pagrįstumas, praktinis pritaikomumas, refleksijos kokybė. Bendroji informacija apie mokinį: situacijos aprašymas, kokio pobūdžio sunkumai, kur jie labiausiai pasireiškia, kaip veikia mokymąsi. Tikslų formulavimas: ar konkretūs, pamatuojami, realistiški. Taikomi metodai ir strategijos: ar pagrįsti pasirinkti metodai, ar susieti su problema Veiklų / užsiėmimų planas: ar konkretus, įgyvendinamas per numatytą laiką. Pagalbos organizavimas: ar numatytas užsiėmimų dažnumas, trukmė. Bendradarbiavimas: mokytojas, tėvai, specialistai. Ar tiksliai įvardintos jų veiklos. Pažangos vertinimas: Ar numatyta kaip bus matuojamas progresas, kada peržiūrimas planas. Refleksija: Ar atsakyta į klausimus. Kodėl pasirinkti būtent tokie sprendimai. Kas gali būti sudėtinga. Ką koreguotų ateityje.
Egzaminas	50	Paskutinės semestro paskaitos metu.	Testas. Išlaikytas testas ir surinkta ne mažiau 50 proc. numatytų balų. Testą sudaro 30 klausimų su atsakymų pasirinkimo galimybe.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Gedutienė, R.	2018	Disleksija – nuo įvertinimo iki įveikos.		Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
Gedutienė, R.	2017	Disleksijos archipelagas: monografija.		Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
Makauskienė, V., Ivoškuvienė, R.	2022	Kalbėjimo, kalbos ir komunikacijos sutrikimai.		Kaunas: Vitae Litera.
Pukinskaitė, R.	2007	Vaikų skaitymo sutrikimai: metodinė priemonė aukštajai mokyklai.		Vilnius: Vilniaus pedagoginis universitetas.
Whitney H. Rapp, St. John Fisher.	2022	Universalaus dizaino mokymuisi taikymas visiems mokiniams. 100 mokymo metodų visiems mokiniams		Universalaus dizaino mokymuisi taikymas praktikoje: 100 mokymo metodų visiems mokiniams Dr. Whitney H. Rapp, St. John Fisher koledžas Ročesteris, Niujorko valstija | 2014-2020 Europos Sąjungos fondų investicijos Lietuvoje
Papildoma literatūra				
Greviškienė, I.	2014	Logopedinių pratybų programa skaitymo ir rašymo sutrikimams šalinti: 5 klasei.		Šiauliai: Lucilijus.
Henderson, A.	2012	Dyslexia, dyscalculia and mathematics: a practical guide.		London: Routledge.
Hultquist, A. M.	2018	Pasikalbėkime apie disleksiją?: vadovas draugams, artimiesiems, specialistams.		Vilnius: Pamėginčius.
Jakimavičienė, E.	2002	Pradinių klasių mokinių rašymo sutrikimų šalinimas.		Šiauliai.
Labanienė, K.	2020	Skaitymo sunkumų prognostiniai veiksniai ikimokykliniame amžiuje. Daktaro disertacija.		https://epublications.vu.lt/object/elaba:70097438/
	2023	Universalus dizaino mokymuisi gairės		Vilnius: LR ŠMSM, Universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf
Pavey, B., Davis, S.	2013	The dyslexia-friendly teacher's toolkit: strategies for teaching students 3-18.		London: SAGE.
	2019	British Dyslexia Association.		British Dyslexia Association

David, H.	2024	Hyperlexia from a personal point of view: Some counselor's insights.		Journal for the Child Development, Exceptionality and Education, 5(1), 27–35. https://zenodo.org/records/11047554